

kod ucznia

KURATORIUM
OŚWIATY
W KRAKOWIE

**MAŁOPOLSKI KONKURS JĘZYKA POLSKIEGO
DLA UCZNIÓW GIMNAZJÓW
W ROKU SZKOLNYM 2012/2013
Etap szkolny – 26 października 2012 r.
Temat: „Narodowe mity”**

zadanie	1	2	3	4	5	6a	6b	6c	6d	7	8	9a	9b	9c	9d	10
punktacja	10	3	7	8	7	2	2	1	2	1	2	3	2	1	1	8
punkty przyznane																

suma

60

czytelne podpisy sprawdzających

miejsce na kartę z danymi ucznia

Droga Gimnazjalistko, Drogi Gimnazjalisto!

1. Test składa się z **10 zadań**. Jeśli stwierdzisz braki w swoim arkuszu, zgłoś je Komisji Konkursowej.
2. Na rozwiązanie testu masz **90 minut**.
3. Piętnaście minut przed upływem czasu Komisja poinformuje Cię o tym fakcie.
4. Za poprawne rozwiązanie wszystkich zadań możesz otrzymać maksymalnie **60 punktów**.
5. **Odpowiedzi zostaną ocenione, jeśli zajmą co najmniej połowę wyznaczonego miejsca.**
6. Pracuj spokojnie. Przeczytaj uważnie załączone teksty oraz wszystkie polecenia.
7. Odpowiedzi wpisuj długopisem lub piórem w wyznaczonych miejscach testu. **Praca napisana ołówkiem nie będzie sprawdzana.**
8. Odpowiedzi formułuj zgodnie z normą językową – poprawność językowo-stylistyczna będzie sprawdzana również w zadaniach krótkiej odpowiedzi.
9. Nie cytuj, jeśli nie jesteś o to proszony.
10. Nie używaj korektora, błędną odpowiedź przekreśl.

***Życzymy Ci powodzenia!
Organizatorzy konkursu***

Przed Tobą zestaw zadań, które wiążą się z lekturami konkursowymi. Była w nich mowa o wielkich sprawach i wielkich ludziach. Autorzy proponowanych w I etapie konkursu tekstów prawie zawsze kreowali bohaterskie legendy. W jakim celu? Czy zawsze było to działanie uzasadnione? Czy przynosiło tym ludziom i im współczesnym pożytek? Czy dziś także narodowe legendy są kreowane?

Proponujemy Ci zadania, w których zastanowisz się nad wskazanymi problemami.

Ustalić fakty!

1. (0-10) Konkursowe lektury związane są z historycznymi postaciami i zdarzeniami. **Rozpoznaj cytaty i uzupełnij informacje** o czytanych tekstach.

a)

„Z rannym świtem dzwoniło w kaplicy;
Już przed chatą nie było żołnierza,
Bo już Moskal był w tej okolicy.
Przyszedł lud widzieć zwłoki rycerza.”

imię i nazwisko postaci historycznej, z którą tekst jest związany: _____

zdarzenie historyczne, z którym tekst jest związany: _____

prawdziwa przyczyna śmierci bohatera: _____

literackie miejsce umierania bohatera: _____

b)

„Nie klękajcie wy przede mną,
Bo nie jestem żaden święty,
Ale Polak jestem prawy,
Broniący... mego żywota...”

imię i nazwisko autora tekstu: _____

tytuł tekstu: _____

zdarzenie historyczne, z którym tekst jest związany: _____

rodzaj i gatunek literacki, który tekst reprezentuje: _____

c)

„O północy przy zielonych stolikach
modliły się diabły do cyfr.
Były szarfy i ordery, i muzyka,
i stukał tajny szyfr.
Diabły w sercu swoim głupim, bo niedobrym,
rozwiązywały biało-czerwony problem.”

imiona i nazwisko autora tekstu: _____

tytuł tekstu: _____

miejsce napisania tekstu: _____

trzy wskazane w tekście miejsca walk Polaków: _____

d)

„Powstanie upadło. Ludność wypędzono z Warszawy.
Matka Krystyny jako łączniczka AK przy Czerwonym Krzyżu pozostaje i teraz w zupełnie pustej Warszawie przy komórce PCK pozostawionej dla wyszukiwania i ewakuacji ciężko rannych. Ta mała grupka to jedyni ludzie w dawnym milionowym mieście.
Można odwieść wzrok od jednego jarzącego punktu. Można znowu być matką. I szukać swoich, jak we wrześniu, kiedy skończyła się służba we Lwowie. I znów, jak wtedy, szukać własnego życia.”

imię i nazwisko autora tekstu: _____

zdarzenie historyczne, z którym tekst jest związany: _____

imię bohaterki, o której mowa: _____, „imię” – pseudonim narratora:

e)

„Żegnam was, unoszący za granicę głowy,
uciekający do broni,
gdy tu, w rozwalonym schronie,
z jeszcze żywych ostatniego tchu
odtworzyłbym nasz hymn narodowy.”

imię i nazwisko autora tekstu : _____

tytuł tekstu: _____

zdarzenie historyczne, o którym mowa w pierwszym wersie: _____

imię i nazwisko autora oraz tytuł pieśni, o której jest mowa w ostatnim wersie: _____

2. (0-3) Powieść Henryka Sienkiewicza *Pan Wołodyjowski* jest wielowątkowa.

Oceń prawdziwość podanych niżej informacji, **wstawiając znak „X”** w odpowiednich kolumnach „P” (prawda) lub „F” (fałsz).

lp.	informacja	P	F
1.	Akcja powieści dotyczy zdarzeń z lat 1668-1673.		
2.	Michał Wołodyjowski po śmierci żony, Anusi Borzobohatej, próbuje znaleźć pocieszenie w klasztorze kamedułów.		
3.	W powieści jest mowa o elekcji króla Jana Kazimierza.		
4.	<i>Hajduczku najśłodszy</i> jest częstym określeniem panny Jeziorkowskiej przez Ketlinga.		
5.	„Ledwie dostrzegalny ciemny puszek nad wierzchnią wargą” miała Krzysia Jeziorkowska.		
6.	Azja Tuhaj-bejowicz został najpierw porwany przez pana Nowowiejskiego, potem przez pana Nienaszyńca, na końcu ginie nabity na pal.		
7.	W epilogu jest opisana bitwa pod Wiedniem.		
8.	Zosia Boska była narzeczoną Adama Nowowiejskiego.		

3. (0-7) Onufry Zagłoba jest typem gawędziarza.

Naśladując styl mówienia szlachcica, **opowiedz** o jednym z jego licznych forteli (pomysłowych podstępów).

---

4. (0-8) Bohaterowie *Pana Wołodyjowskiego* przeżywają wiele przygód.

W imieniu Baśki Wołodyjowskiej **napisz** do Krzysi Ketlingowej **list**, w którym **opisz** pierwszy wypad pułkownikowej z Chreptiowa na Tatarów.

---

5. (0-7) Bohaterowie *Ziela na kraterze* próbowali po ludzku żyć w czasach pogardy.
W imieniu Krysi zapisz w jej **pamiętniku** informację na temat wieczoru imieninowego 24 lipca 1944 roku (rozdział *Ognie podchodzą*, podrozdział *Ziele na kraterze*).

Kreuje się legenda...

6. Autorzy w różny sposób „uświęcają” śmierć swoich bohaterów.

a) (0-2) Na podstawie cytowanego niżej fragmentu powieści *Pan Wołodyjowski* **wyjaśnij, w jaki sposób kreowana jest legenda** „małego rycerza”.

„W kolegiacie stanisławowskiej stał na środku kościoła wysoki katafalk rzęsiście obstawiony świecami, a na nim leżał w dwóch trumnach, ołowianej i drewnianej, pan Wołodyjowski. Wieka były już zabite i właśnie odprawiano pogrzeb. Życzeniem serdecznym wdowy było, by ciało spoczęło w Chreptowie, lecz że całe Podole było w rękach nieprzyjacielskich, więc tymczasowo miano je pochować w Stanisławowie, do tego bowiem miasta odesłani zostali pod konwojem tureckim kamienieccy *exules* i tu wydani w ręce wojsk hetmańskich.

Wszystkie dzwony biły w kolegiacie. Kościół zapełniony był tłumem szlachty i żołnierzy, którzy ostatni raz chcieli rzucić okiem na trumnę Hektora kamienieckiego i pierwszego Rzeczypospolitej kawalera.”

---

b) (0-2) **Wymień trzy elementy**, które pozwalają „uświęcić” śmierć generała Józefa Sowińskiego, i **wyjaśnij ich znaczenie**.

---

c) (0-1) **Wyjaśnij znaczenie tytułu** powieści *Ziele na kraterze*.

---

d) (0-2) **Wymień dwa miejsca** w Polsce, które uznawane są za narodowy panteon. **Wyjaśnij** dlaczego.

Ocenić autorskie rozwiązania!

7. (0-1) Mickiewicz w *Śmierci Pułkownika* przygotowuje czytelnikowi niespodziankę.
Wyjaśnij, w jaki sposób to robi i na czym niespodzianka polega.

---

8. (0-2) Wielkie kataklizmy przynoszą wielkie zmiany.
Nazwij występujący w cytowanym fragmencie **środek stylistyczny** i **objaśnij** swoimi słowami jego znaczenie.

„Huk armat na wysokość łun
wzrósł
niebo wali się z trzaskiem.”

---

9. *Pieśń o żołnierzach z Westerplatte* była niezwykle popularna w czasie wojny.
Przeczytaj wiersz i wykonaj poniższe polecenia.

Pieśń o żołnierzach z Westerplatte

Kiedy się wypełniły dni
i przyszło zginąć latem,
prosto do nieba czwórkami szli
żołnierze z Westerplatte.

(A lato było piękne tego roku).

I tak śpiewali: Ach, to nic,
że tak bolały rany,
bo jakże słodko teraz iść
na te niebiańskie polany.

(A na ziemi tego roku było tyle wrzosu na bukiety.)

W Gdańsku staliśmy tak jak mur,
gwiżdżąc na szwabską armatę,
teraz wznosimy się wśród chmur,
żołnierze z Westerplatte.

I ci, co dobry mają wzrok
i słuch, słyszeli pono,
jak dudnił w chmurach równy krok
Morskiego Batalionu.

I śpiew słyszano taki: – By
słoneczny czas wyzyskać,
będziemy grzać się w ciepłe dni
na rajskich wrzosowiskach.

Lecz gdy wiatr zimny będzie dął
i smutek krążył światem,
w środek Warszawy spłyniemy w dół,
żołnierze z Westerplatte.

1939 r.

a) (0-3) **Omów rodzaje (w tym dokładność), układ i funkcję rymów.**

---

b) (0-2) **Napisz**, czego dotyczą informacje umieszczone w nawiasach i **omów** ich **rolę**.

---

c) (0-1) **Wymień dwie różnice** między poetycką wizją w *Pieśni o żołnierzach z Westerplatte* a prawdą o westerplaczkach.

---

d) (0-1) **Wyjaśnij sens** ostatniej zwrotki.
